

İLKOKULDA KULLANILAN STRATEJİ YÖNTEM VE TEKNİKLER

Editör:

Doç. Dr. Gizem SAYGILI

Yazarlar

Doç. Dr. Fatma İlker KERKEZ / Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi - Yrd. Doç. Dr. Yasemin KUŞDEMİR / Kırıkkale Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Halil ZEHİR / Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi - Yrd. Doç. Dr. Murat ÇALIŞOĞLU / Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Demet ŞAHİN / Gaziosmanpaşa Üniversitesi - Yrd. Doç. Dr. Murat KEÇE / Süleyman Demirel Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Harun ŞİMŞEK / Necmettin Erbakan Üniversitesi - Yrd. Doç. Dr. Fatih ÇINAR / Süleyman Demirel Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Hatice Nilüfer SÜZEN / Uşak Üniversitesi - Yrd. Doç. Dr. Yüksel PİRĞON / Süleyman Demirel Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Şükran CALP / Erzincan Üniversitesi - Dr. Mevlüt GÜNDÜZ / MEB - Dr. Pınar BULUT / Gazi Üniversitesi
Arş. Gör. Rümeysa PEKTAŞ / Süleyman Demirel Üniversitesi - Sermin İMRE / MEB

Editör: Doç. Dr. Gizem SAYGILI

İLKOKULDA KULLANILAN STRATEJİ, YÖNTEM VE TEKNİKLER

ISBN: 978-605-318-280-1

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© 2015, Pegem Akademi

Bu kitabın basım, yayın ve satış hakları
Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. Ltd. Şti.ne aittir.
Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri,
kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik, kayıt
ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz.

Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında
yayınevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları
satın almamasını diliyoruz.

I Baskı: Kasım 2015, Ankara

Yayın-Proje: Aylin Doğan

Dizgi-Grafik Tasarım: Didem Kestek

Kapak Tasarımı: Gürsel Avcı

Baskı: Vadi Grup Ciltevi A.Ş.
İvedik Organize Sanayi 28. Cadde 2284 Sokak No:105
Yenimahalle/ANKARA
(0312 394 55 91)

Yayıncı Sertifika No: 14749

Matbaa Sertifika No: 26687

İletişim

Karanfil 2 Sokak No: 45 Kızılay / ANKARA

Yayınevi 0312 430 67 50 - 430 67 51

Yayınevi Belgeç: 0312 435 44 60

Dağıtım: 0312 434 54 24 - 434 54 08

Dağıtım Belgeç: 0312 431 37 38

Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60

İnternet: www.pegem.net

E-ileti: pegem@pegem.net

ÖN SÖZ

Öğretme, planlı ve hedefe yönelik bir süreçtir. Bu süreçte kullanılacak strateji, yöntem ve tekniklerin temel belirleyicisi hedeflerdir. Dolayısıyla derslerin genel planlaması yapılırken ulaşılmak istenilen hedefler doğrultusunda uygun öğretim strateji, yöntem ve tekniklerin seçilmesi gerekir. Bu noktada öğretimi planlanan dersin hedeflerine bakılarak hangi stratejinin, yöntemin ve tekniğin daha etkili olduğuna karar verilebilir. Yani öğretim stratejilerinin, yöntemlerinin ve tekniklerinin birbirine üstünlüğü söz konusu değildir. Sadece herbirinin avantajlarından ve dezavantajlarından söz edilebilir. Bu nedenle herbirinin sahip olduğu güçlü ve zayıf yönler göz önüne alınarak öğretim süreci planlanmalı ve yönetilmelidir.

Dersin belirlenen hedeflerine ulaşılmasına yardım eden öğretim stratejileri, yöntemlerin; yöntemler de tekniklerin belirlenmesini ve uygulanmasını etkiler. Diğer bir ifadeyle öğretmen temele aldığı kurama paralel olarak genel yaklaşımını / stratejisini belirler. Daha sonra kullanacağı öğretim yollarını / yöntemini planlar ve ardından bu planın uygulama biçimlerine / tekniklerine karar verir. Dolayısıyla öğretmeyi planladığımız derse ve dersin hedeflerine ulaşmak için seçtiğimiz öğretim stratejisine göre yararlanacağımız yöntem ve teknikler farklılaşır.

Multidisipliner bakış açısıyla hazırlanan bu kitapta ilkökul derslerinin öğretiminde kullanılan yöntem ve teknikler uygulamalı örnekleriyle sunulmuştur. Her bir konu alanının öğretiminde kullanılan yöntem ve teknikleri dayandığı bilimsel temeller ile birlikte uygulamaya yönelik etkinlikleri ile ele alan bu kitap, alanında kendini ispatlamış değerli akademisyenlerin katkılarıyla hazırlanmıştır. Bu yönüyle kitabın öğretmenlere ve öğretmen adaylarına faydalı olmasını dilerim.

Kitabın hazırlanmasında emeği geçen herkese teşekkür ederim.

Doç. Dr. Gizem SAYGILI

Isparta, 2015

BÖLÜMLER VE YAZARLAR

- 1. Bölüm** Dr. Mevlüt GÜNDÜZ / MEB
- 2. Bölüm** Yrd. Doç. Dr. Yasemin KUŞDEMİR / Kırıkkale Üniversitesi
Dr. PINAR BULUT / Gazi Üniversitesi
- 3. Bölüm** Yrd. Doç. Dr. Halil ZEHİR / Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi
- 4. Bölüm** Yrd. Doç. Dr. Murat ÇALIŞOĞLU / Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi
- 5. Bölüm** Yrd. Doç. Dr. Demet ŞAHİN / Gaziosmanpaşa Üniversitesi
- 6. Bölüm** Yrd. Doç. Dr. Murat KEÇE / Süleyman Demirel Üniversitesi
- 7. Bölüm** Arş. Gör. Rümeyya PEKTAŞ / Süleyman Demirel Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Harun ŞİMŞEK / Necmettin Erbakan Üniversitesi
- 8. Bölüm** Yrd. Doç. Dr. Fatih ÇINAR / Süleyman Demirel Üniversitesi
- 9. Bölüm** Resim Öğretmeni Sermin İmre / MEB
Yrd. Doç. Dr. Hatice Nilüfer SÜZEN / Uşak Üniversitesi
- 10. Bölüm** Yrd. Doç. Dr. Yüksel PİRĞON / Süleyman Demirel Üniversitesi
- 11. Bölüm** Doç. Dr. Fatma İlker KERKEZ / Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
- 12. Bölüm** Yrd. Doç. Dr. Şükran CALP / Erzincan Üniversitesi

İÇİNDEKİLER

BÖLÜM 1

İLKOKUL DERSLERİNDE KULLANILAN ÖĞRETİM STRATEJİLERİ

GİRİŞ.....	1
1. STRATEJİ, YÖNTEM VE TEKNİK İLİŞKİSİ.....	1
Davranışçı Yaklaşım Stratejileri	2
Bilişsel Yaklaşım Stratejileri.....	2
Yapılandırıcı Yaklaşım Stratejileri	2
2. ÖĞRETİM STRATEJİLERİ	3
2.1 Sunuş (Alış) Yoluyla Öğretim Stratejisi.....	3
Sunuş Yoluyla Öğretimi, Ezbere Dayandırmamak ve Anlamlı Öğrenmeleri Sağlamak İçin Neler Yapılmalı?.....	5
2.2 Buluş (Keşif, Seziş, Merak) Yoluyla Öğretim Stratejisi	6
Özellikleri.....	7
2.3 Araştırma – İnceleme Yoluyla Öğretim Stratejisi	9
Özellikleri.....	9
KAYNAKÇA	11

BÖLÜM 2

TÜRKÇE DERSİNDE KULLANILAN YÖNTEM VE TEKNİKLER

GİRİŞ.....	13
1. TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE KULLANILAN YÖNTEMLER	15
1.1. Drama	15
1.2. Elves.....	18
1.3. Kavram Geliştirme	19
2. TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE KULLANILAN TEKNİKLER.....	21
2.1. Sesli Düşünme Tekniği	21
2.2. Hikâye Haritası.....	23
2.3. İsoleg.....	26
2.4. İstasyon Tekniği	29
2.5. K W L Tekniği	29
2.6. Eğitici Oyun.....	32
2.7. Konuşma Halkası	34
2.8. Yaratıcı Yazma	36
KAYNAKÇA	37

BÖLÜM 3**MATEMATİK DERSİNDE KULLANILAN YÖNTEM VE TEKNİKLER**

1. GÖSTERİP YAPTIRMA YOLUYLA ÖĞRETİM	43
Etkinlik 1.1	44
Etkinlik 1.2.....	45
2. MODEL KULLANMA YOLUYLA ÖĞRETİM.....	47
Etkinlik 2.1	47
Etkinlik 2.2	49
3. SORU CEVAP YOLUYLA ÖĞRETİM.....	51
Etkinlik 3.1	52
Etkinlik 3.2	53
4. BULUŞ YOLUYLA ÖĞRETİM	55
Etkinlik 4.1.....	55
5. OYUN YOLUYLA ÖĞRETİM	57
Etkinlik 5.1.....	57
6. DENEY YOLUYLA ÖĞRETİM.....	59
Etkinlik 6.1.....	59
KAYNAKÇA	63

BÖLÜM 4**HAYAT BİLGİSİ DERSİNDE KULLANILAN YÖNTEM VE TEKNİKLER**

GİRİŞ.....	65
ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ	66
1. ANLATIM.....	66
2. SORU-CEVAP	67
Etkinlik 1:.....	68
3. GEZİ-GÖZLEM	69
Etkinlik 2:.....	69
4. EĞİTSEL OYUN	70
Etkinlik 3.....	71
5. PROJE	72
Proje Seçiminde Dikkat Edilecek İlkeler	72
Proje Tabanlı Öğrenme Yaklaşımında İşlem Basamakları	73
Uygulama Etkinliklerinden Fotoğraflar.....	74
KAYNAKÇA	76

BÖLÜM 5**FEN BİLİMLERİ DERSİNDE KULLANILAN YÖNTEM VE TEKNİKLER**

GİRİŞ.....	79
1. 5E Öğrenme Modeli.....	80
2. Argümantasyona Dayalı Öğrenme	88
3. Probleme Dayalı Öğrenme.....	91
4. Proje Tabanlı Öğrenme	94
5. Drama Yöntemi.....	95
Hazırlık - Isınma.....	96
Canlandırma.....	97
Değerlendirme	97
6. Altı Şapkalı Düşünme Tekniği.....	97
7. Jigsaw Tekniği	98
8. İstasyon Tekniği.....	103
9. V Diyagramı.....	106
10. Beyin Fırtınası	107

BÖLÜM 6**SOSYAL BİLGİLER DERSİNDE KULLANILAN YÖNTEM VE TEKNİKLER**

GİRİŞ.....	113
1. Sosyal Bilgiler Öğretimine Yönelik Etkinliklerde Öğretmenlerin Dikkate Alması Gereken Özellikler	114
2. Yöntem ve Teknik Kavramları	115
3. Sosyal Bilgilerde Drama Yöntemi ve Uygulanışı.....	116
Dramanın Aşamaları.....	116
Hazırlık - Isınma Aşaması	117
4. Sosyal Bilgilerde Tartışma Yöntemi ve Uygulanışı.....	118
5. Sosyal Bilgilerde Problem Çözme Yöntemi ve Uygulanışı.....	121
1. Aşama: Problem ya da Konunun Tanımlanması ve Sınırlandırılması.....	122
2. Aşama: Problemin Çözümü İçin Hipotezlerin Önerilmesi ve Soruların Şekillendirilmesi	122
3. Aşama: Uygun Kanıtı Toplama, Doğruluğunu, Güvenirliğini ve Geçerliğini Saptama.....	123
4. Aşama: Hipotezleri Test Etme ve Uygun Soruları Cevaplama	123
5. Aşama: Araştırma Raporunun Yazılması ya da Sentez İşleri	124
6. Sosyal Bilgilerde Oyun Yöntemi ve Uygulanışı	124

7. Sosyal Bilgilerde Mizah-Karikatür Kullanımı ve Uygulanışı	127
8. Sosyal Bilgilerde Etkin Soru Sorma (Inquiry) Yöntemi ve Uygulanışı	130
8.1. İlgiyi Toplama (Dikkat Çekici) Soruları	132
8.2. Tamamlayıcı Sorular	133
8.3. Öğrencilerin Derse Katılımlarını Arttırıcı Sorular	133
8.4. Düşünme Becerilerini Geliştirme Soruları	133
8.5. Değerlendirme Soruları	134
KAYNAKÇA	135

BÖLÜM 7

YABANCI DİL DERSİNDE KULLANILAN YÖNTEM VE TEKNİKLER

Dört Temel Becerinin Yabancı Dil Sınıfında Çocuklara Öğretilmesi	144
Dinleme Becerisi	145
Elini Kaldır (Put Up Your Hand)	145
Dinleme Eşliğinde Çizim ve Yazma (Drawing or Dictation)	145
Dinle ve Tekrar Et Aktiviteleri (Listen and Repeat)	145
Kafiyeler (Şiirler, Şarkılar vb.)	145
Konuşma Becerisi	146
Maskot Kullanımı	146
Kontrollü Tatbikat	147
Rol Yapma	147
Okuma Becerisi	147
Hikâyeler vb. Okuma Etkinlikleri (Sesli veya İçten)	148
Ev Yapımı Kitaplar	148
Ana Dili, Öğretilmek İstenen Hedef Dil Olan Çocuklar İçin Okumaya Giriş Kitapları	148
Artan Seviyeli Hikâyeler	148
Kaset/Cd'li Kitaplar	149
Yazma Becerisi	149
Doğrudan Kopyalama	149
Eşleştirme	149
Düzenleme ve Kopyalama	149
Gecikmeli Kopyalama	149
Yazdırma (Dictation) ve Boşluk Doldurma	149
Grup Çalışmaları	150

YABANCI DİL ÖĞRETİMİNDE YÖNTEM, YAKLAŞIM VE TEKNİKLER ..151	
1. Dil Bilgisi - Çeviri Yöntemi	151
2. Düzvarım Yöntemi	152
3. Kulak-Dil Alışkanlığı Yöntemi – İşitsel Dilsel Yöntem (Audio-Lingual Method)	154
4. Bilişsel Dil Öğretim Yöntemi (Cognitive Code Learning)	155
5. Sessiz Yol (Sessizlik) Yöntemi	156
6. İçerik Temelli Öğrenme (Content Based Learning).....	157
7. Görev Temelli Eğitim (Task Based Instruction).....	157
8. Desuggestopedia: Telkin Yöntemi.....	158
Metot Çocuklarda Nasıl Kullanılır?.....	159
9. Cll: Danışmanlı Dil Öğretim Yöntemi.....	159
Metot Çocuklarda Nasıl Kullanılır?.....	160
10. Tpr: Toplu Fiziksel Tepki Yöntemi	160
Metot Çocuklarda Nasıl Kullanılır?.....	161
11. Communicative Approach: İletişimci Yaklaşım.....	161
Metot Çocuklarda Nasıl Kullanılır?.....	163
12. Natural Method: Doğal Yöntem	163
Metot Çocuklarda Nasıl Kullanılır?.....	164
13. Diğer Yöntem, Yaklaşım ve Teknikler	165
KAYNAKÇA	172

BÖLÜM 8

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİNDE KULLANILAN YÖNTEM VE TEKNİKLER

İLKÖĞRETİM DKAB DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI.....	177
İLKÖĞRETİM DKAB DERSİ ÖZEL ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ.....	184
1. Öğrencileri Sürecin Başlangıcından İtibaren Etkin Hâle Getirme	191
2. Bilgi, Beceri ve Tutumları Etkin Olarak Kazanmalarını Sağlama.....	194
3. Öğrenmeleri Kalıcı Hâle Getirme.....	198
KAYNAKÇA	201

BÖLÜM 9

GÖRSEL SANATLAR DERSİNDE KULLANILAN YÖNTEM VE TEKNİKLER

Görsel Sanatlar Eğitimi ve Tanımı	203
Görsel Sanatlar Eğitimi ve Görsel Kültür Kuramı.....	206

GÖRSEL SANATLAR EĞİTİMİNDE YÖNTEM VE TEKNİKLER.....	209
ÇEŞİTLİ UYGULAMA YÖNTEM VE TEKNİKLER	212
Desen Tekniği.....	212
Kuru Boya Tekniği.....	212
Pastel Boya Tekniği.....	213
Sulu Boya Tekniği	213
Guvaş Boya Tekniği.....	214
Tutkallı Boya Tekniği	214
Yağlı Boya Tekniği	215
Lavi Tekniği	216
Baskı Tekniği	216
KAYNAKÇA	223

BÖLÜM 10

MÜZİK DERSİNDE KULLANILAN YÖNTEM VE TEKNİKLER

Müziği Oluşturan Elemanların Orff Sürecinde Keşfedilmesi.....	229
Sürenin Keşfedilmesi	229
Sesin Keşfedilmesi	229
Formun Keşfedilmesi.....	230
KODALY TEKNİĞİYLE ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ	230
Müziği Oluşturan Elemanların Kodaly Sürecinde Keşfedilmesi.....	231
Melodik Materyallerin Oluşturulması.....	231
Ritmik Materyallerin Oluşturulması	231
Kodaly Metodunun Araçları.....	232
Tonik Sol Fa.....	232
Fonomimi (El İşaretleri).....	232
Ritm Heceleri	233
DALCROZE TEKNİĞİYLE ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ.....	234
Dalcroze Metodunun Aşamaları	234
Doğaçlama.....	236
KAYNAKÇA	238

BÖLÜM 11

OYUN VE FİZİKİ ETKİNLİKLER DERSİNDE KULLANILAN YÖNTEM VE TEKNİKLER

Oyun ve Fiziki Etkinliklerde Uygulanan Temel Hareketler	239
Oyun ve Fiziki Etkinliklerde Öğrenme Mekanizması	239

Oyun ve Fiziki Etkinliklerde Öğretim	240
1. OYUN VE FİZİKİ ETKİNLİKLERDE HAREKET ÖĞRETİMİNİN AŞAMALARI	240
1.1 Açıklama	240
1.2 Gösterip Yaptırma.....	241
1.3 Uygulama ve Pekiştirme	243
1.4 Geribildirim	244
2. OYUN VE FİZİKİ ETKİNLİKLERDE HAREKET ÖĞRETİMİ YÖNTEMLERİ	245
2.1 Bütün Yöntemi.....	245
2.2 Parça Yöntemi.....	246
2.3 Bütün-Parça-Bütün Yöntemi.....	246
2.4 Zincir Yöntemi	247
3. TEMEL HAREKETLERE YÖNELİK ÖRNEK OYUN VE AKTİVİTELER.....	247
3.1 Yer Değiştirmeden Uygulanan Hareket Öğretimi ve Örnek Uygulamalar.....	247
3.2 Yer Değiştirme Hareketleri (Lokomosyon) Öğretimi ve Örnek Uygulamalar	249
3.3 Nesne Kontrolü Hareketleri (Manipulasyon) Öğretimi ve Örnek Uygulamalar	252
KAYNAKÇA	259

BÖLÜM 12

İLKOKULDA YARATICI DRAMA

GİRİŞ	261
1. Yaratıcı Dramanın Tanımı	261
2. Eğitimde Yaratıcı Drama	263
3. Yaratıcı Dramanın Amacı.....	263
4. Yaratıcı Drama Oyun İlişkisi	264
5. Yaratıcı Dramada Mekân ve Malzeme.....	265
6. Yaratıcı Dramada Lider ve Katılımcılar.....	267
7. Temel Drama Teknikleri.....	268
8. Yaratıcı Dramanın Aşamaları	269
9. İlkokulda Kullanılabilecek Örnek Drama Atölyesi Planları	271
9.1. Drama Atölyesi 1	271
A. Hazırlık/Isınma	271

1. Etkinlik (İrlanda düellosu).....	271
Ara Değerlendirme.....	271
2. Etkinlik	272
Ara Değerlendirme.....	272
3. Etkinlik (Sergi Gezisi)	272
B. Canlandırma	273
4. Etkinlik (Donuk İmge).....	273
5. Etkinlik	273
Ara Değerlendirme.....	273
Değerlendirme	274
6. Etkinlik	274
7. Etkinlik (Sergi Hazırlama)	274
9.2. Drama Atölyesi 2	274
A. Hazırlık/Isınma	274
1. Etkinlik	274
2. Etkinlik	275
3. Etkinlik (İstasyon Tekniği).....	275
Ara Değerlendirme.....	276
B. Canlandırma	276
4. Etkinlik	276
5. Etkinlik	276
C. Değerlendirme.....	276
6. Etkinlik (Tekerlemeli Oyun).....	276
7. Etkinlik	277
9.3. Drama Atölyesi 3	277
A. Hazırlık/Isınma	277
1. Etkinlik	277
2. Etkinlik	278
3. Etkinlik (Don-Ateş Oyunu).....	278
Ara Değerlendirme.....	278
4. Etkinlik	278
B. Canlandırma	279
5. Etkinlik	279
C. Değerlendirme.....	279
6. Etkinlik	279
KAYNAKÇA	280

1. BÖLÜM

İLKOKUL DERSLERİNDE KULLANILAN ÖĞRETİM STRATEJİLERİ

Dr. Mevlüt GÜNDÜZ / MEB

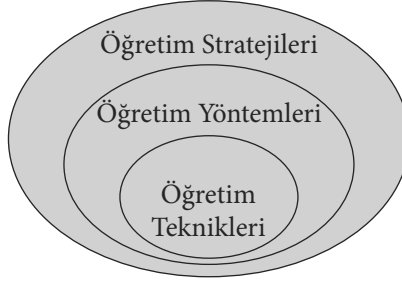
GİRİŞ

Öğretmenin nitelikli bir eğitim öğretim süreci oluşturabilmesi için gerekli bilgi donanımına sahip olması elbette önemlidir. Ancak son zamanlarda tartışma konusu haline gelen ve her zaman güncelliğini koruyan diğer bir husus da bilgiyi öğrenciye aktarırken kullanacağı strateji, yöntem ve tekniğin konunun özelliği ve öğrencinin meta bilişini göz önüne alarak en uygun olanına karar verebilmesidir. Nitekim uygun strateji ve yöntem seçimi öğretmenin öğretme öğrenme sürecini etkili ve basit hale getirebilmektedir.

1. STRATEJİ, YÖNTEM VE TEKNİK İLİŞKİSİ

Literatürde strateji, yöntem ve teknik ayrımı sürekli tartışma konusu olmakla birlikte bir anlamda da gereksizdir. Çünkü kullanacağımız anlayışın ne olduğundan çok ne işe yaradığı ve çocuğa bilgiyi etkili sunabilmek adına amacımıza ne derece katkı sağlayabildiği daha önemlidir. Yine de basit manada ayırım yapmak istersek şu şekilde yapabiliriz:

Strateji genel anlamda amaca ulaşmak için kullanılan ve yöntem seçimine katkı sağlayan yaklaşım; yöntem ise öğrenme öğretme sürecinde izlenen yol ve teknik de yöntemin uygulama biçimi olarak tanımlanabilir. Yapılan tanımlardan ortaya çıkan ortak fikrin ise stratejinin yöntemi, yöntemin de tekniği kapsadığı görüşüdür.

Yine diğer bir tartışma konusu da stratejilerin neler olduğu konusudur. Aslında eğitim bilimleri alanının tipik özelliği yoruma açık oluşudur. Bir bilim adamına göre kuram olarak ifade edilen durum, başka birine göre strateji olarak ele alınabilmektedir. Örneğin tam öğrenme bazen model bazen ise strateji olarak kabul edilmektedir. Yine işbirlikli öğrenme için de aynı durum geçerlidir. Stratejilerin neler olduğuna yönelik farklı sınıflamalar mevcuttur. Özellikle de son zamanlarda yapılan ve kabul gören bir sınıflama şu şekildedir (Güneş, 2014).

Davranışçı Yaklaşım Stratejileri

- *Doğrudan Öğretim Stratejisi*
- *Dolaylı Öğretim Stratejisi*
- *Tam Öğrenme Stratejisi*

Bilişsel Yaklaşım Stratejileri

- *Buluş Yoluyla Öğretim (Jerome Bruner)*
- *Sunuş Yoluyla Öğretim (David Ausubel)*
- *Araştırma-İnceleme Yoluyla Öğretim (John Dewey)*

Yapılandırıcı Yaklaşım Stratejileri

- *Etkileşimli Öğretim*
- *Deneyerek Öğrenme*
- *Bağımsız öğrenme*
- *İşbirlikli Öğrenme*
- *Sorgulamaya Dayalı Öğrenme*
- *Problem Temelli Öğrenme*

Bu sınıflama literatürde kabul görmekte ve çoğu çevrelerce desteklenmektedir. Ancak bu kitapta herkes tarafından ortak kabul edilen veya en çok bilinen üç stratejiye değinilecektir. Öğrenme ile ilgili yapılan araştırmalar ışığında da Bruner, Ausubel ve Gagne üç temel öğretme stratejisi önermişlerdir (Demirel, 2004:70; Bilen, 2002:80; Senemoğlu, 1997:469): Sunuş yoluyla (alış) öğretim stratejisi, Buluş yoluyla (keşif, seziş, merak) öğretim stratejisi ve Araştırma İnceleme (bilimsel yol) öğretim stratejisidir. Bu üç stratejinin de tercih edilme sebebi ise kitabın ikinci bölümünde yer alacak olan yöntem ve teknikler konusuyla bütün oluşturmasını sağlamaktır.

2. ÖĞRETİM STRATEJİLERİ

2.1 Sunuş (Alış) Yoluyla Öğretim Stratejisi

(AUSUBEL)

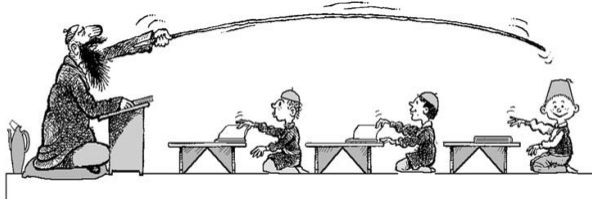

“Mekanik öğrenme unutulur, ancak çarpım tablosunda olduğu gibi günlük yaşamda sürekli kullanılan bilgi unutulmaz; anlamlı öğrenme ise daha çok akılda kalıcıdır.”

David Ausubel

Ausubel’in ileri sürdüğü bu stratejinin temelinde öğrenme olgusunu sağlayan en önemli etmen öğrencinin mevcut bilgi birikimidir. Bu yüzden öğrenme olayının başlayabilmesi için ilk atılacak adım bu deneyimi ve bilgi birikimini ortaya çıkarmak olacaktır (Ausubel, 1968). Öğrenmenin anlamlı olabilmesi için de öğretmen öğrencinin eski bilgi birikimiyle yeni öğreneceği bilgiler arasında ilişkiler kurabilmelidir. Anlamlı öğrenme dediğimiz olgu öğrencinin yeni gelen bilgileri belleğindeki eski bilgileriyle ilişkilendirerek uzun süreli belleğe kodlayarak atmasıdır. Bu stratejinin temelinde öğrencinin karşılaştığı bilgiyi olduğu gibi alması değil, önceden öğrenmiş olduğu bilgilerle karşılaştırıp bütünleştirerek yeni anlamlar oluşturması ve zihnine yerleştirme durumu söz konusudur (Demirel, 2008: 141; Snowman ve Biehler, 2003).

Sunuş stratejisi, bilgilerin öğrenciye hazır verilerek aktarılması sürecine dayanır (Bilen, 1990). Bu stratejide, öğrencinin bilgiyi kendi başına öğrenmede ve anlamlandırmada yeterli olamayacağı görüşünden hareketle (Slavin, 1991) öğretmen tarafından bilginin öğrenciye düzenli olarak aktarılması (Demirel, 2000) ve öğrenci tarafından da bilginin alınmaya hazır bir durumda verilmesi sürecidir. Bu süreçte öğretmene önemli görevler düşmektedir. Sunuş stratejisi, öğretmenin öğrenciye göre daha aktif olarak rol aldığı bir stratejidir. Öğretmenin bilgi birikimi, bu stratejiyi kullanabilme becerisi, öğrenciye verdiği güven ve öğretim sürecini çeşitli etkinliklerle zenginleştirebilmesi, bu stratejinin etkisini ortaya çıkarır.

- Özellikleri
- Öğretmen aktiftir.
- Öğrenci pasiftir.
- Geleneksel yöntem olarak bilinir.
- Tamamlayıcı bir stratejidir. Öğretmen hangi yöntemi kullanırsa kullanırsa bu stratejiyi kullanacağı durumlar her zaman olacaktır.
- Kavram, ilke ve genellemeleri öğretmen öğrenciye hazır olarak verir.
- Alt düzey (ezber) düşünme becerileri kazandırır.
- Tümdengelim yaklaşımı kullanılır (Woolfolk, 2001).
- Bilişsel alanın bilgi basamağına hitap eder.
- Daha çok dersin başında kullanılır.
- Buluş stratejisi gibi ön bilgileri de önemser.
- Bilgiler ardışık olarak verilir.
- Düz anlatım (takrir), gösteri gibi öğretmen merkezli yöntemleri içerir.
- Sunuş, davranışçı değil bilişselcidir.
- Ön düzenleyici veya ön organize ediciler önemli yer tutar.
- Kavram haritalarının en çok kullanıldığı stratejidir (Novak ve Gowin, 1984).
- Ezberi reddeder anlamlı öğrenmeyi savunur.

